

Kuusiku talu lugu

Raplamaa, Rõue küla – see on tänane aadress. Kuusiku talu eraldati müügiks toleaege Harjumaa Ohekatku mõisa maadest [Kuusiko nr XXI (kinnistu nr 223)]. Varasem minul olev dokument on 1877.a ettevalmistatud kaart: ilus, suur, paber tekstiilil ja senini erksate värvidega. Vanuselt järgmine on selle kinnistu 1881. aasta 23. aprillist (ilmselt vana kalendri järgi) pärinev ostu-müügileping, mis sõlmiti mõisnik Wilhelm von zur Mühleni kui müüja ja Hans Telliskivvi kui ostja vahel.

Hans Telliskivvi (Jaan ja Kai Telliskivvi poeg, sündis 1850. aasta veebruaris, abiellus 1887. aasta alguses Julie Madleena Uhs`ga [või Uus? eluaastad 1851–1905], suri 1927. aasta oktoobris) oli minu emapoolne vaarisa. Hansul ja Juliel oli kaks last, poeg ja tütar.

1914. aasta novembris kinkis Hans Telliskivi maakoha oma pojale, Jaan Telliskivile. Jaan Telliskivi (oli tehtud väike nimemuutus) sündis 1882. aasta juulikuus, abiellus 1907. aasta Jaanipäeva paiku Christine (hilisem kirjepilt Kristiine) Saar`ega. 1919. aasta maikuus asus Jaan teenima reamehena Eesti Kaitseväge 3. Jalaväepolgus, pommipildujate komandos. Ta hukkus pommiplahvatuses 28.06.1919 Siile kõrtsi juures, täna Lätimaal, Zieles. Jaan Telliskivi on maetud Rapla kalmistule ja tema nimi on jäädvustatud Rapla kiriku esisel mälestussambal. Talle anti ka Eesti Vabadussõja Mälestusmärk. Jaani lühikeseks jäänud elu jooksul sündis perre neli last (manuses Cristine perekonnaseisu tunnistus): 1) Alfred, sündis 02.06.1909. 2) Helmi Leontiine, sündis 27.10.1910. 3) Selma Elfriede, sündis 17.02.1912. 4) Leida Ludmilla, sündis 03.06.1917. Noorim nendest, Leida, oli minu ema.

1931. aastal võimaldas Eesti riik kaotuse korvamiseks (nii vist oli tollel ajal üldse kombeks, otsus tehti juba 1925. aastal) Kuusiku talule juurde osta ühe kinnistu: Liiva (põldu 2,6 ha, heinamaad 3,85 ha, karjamaad 2,13 ha, metsa 2,89 ha). Kogu majapidamine ei olnud suur ja vaatamata peremehe puudumisele saadi päris hästi hakkama.

Poeg Alfred võeti 1930. aastal Kaitseväge teenistusse. Õde Helmi jutu järgi oli Alfred aktiivne Omakaitse organiseerija Kehtna vallas 1941. aastal. Sõja lõppedes hakkas metsavennaks, ta tabati ja hukkus 27.01.1952 Paluküla lähistel Raplemaal. Tema nimi on raiutud Memoriaali. Paraku lõppes tema hukkimisega ka Telliskivide meesliin.

Tütar Selma põgenes koos mehe, Evald Põdra ja pooleaastase tütrega 1944. aasta septembri lõpus Rootsi. Kahjuks ei pidanud pisitütar merereisi vastu ja suri laevas, ema süles.

Jaani naine Kristiine küüditati 06.07.1949 Siberisse. Tütar Helmi jutu järgi sai saatuslikuks uusasunike kadedus ja soov talu endale saada. Et aga talu kulaku mõõtu välja ei andnud, siis piisas ka metsavennast poja ja Vabadussõjas sõdinud mehe olemasolust. Tütrel saadetud rahaülekannetel on aadressiks märgitud Novosibirskaja oblast, Suzunski rajoon, Netsunajevski Lespromhos, Utšastok Smirnõh. Vanaema surigi Siberis 11.03.1952. Ka Kristiine nimi on kõrvuti oma poja nimega Memoriaalis.

Lugupidamisega

Tiit Tuuleveski